

Yeşaya, elli birinci bölüm

- I. Yahuda'yla ilgili peygamberlikler (1-12)
- II. Uluslarla ilgili peygamberlikler (13-27)
- III. Efraim ve Yahuda'yla ilgili uyarıcı önbildiriler (28-35)
- IV. Tarihsel parantez: Sanherib'in saldırıları ve Hizkiya'nın hastalığı (36-39)
- V. Tanrı'nın yüceliği ve görkemi (40-48)
- VI. Rabbin acı çeken Uşağı (49-57)**
 - A. Tanrı'yı bekleyenler utandırılmayacaktır (49).
 - B. Tanrı'nın adına güvenilsin (50).
 - C. İsrail'e yönelik vaatler yinelenir (51).**
 1. İsrail'in Tanrı'yı dinlemeye çağırışı (51:1-8)
 2. İsrail'in Tanrı'yı çağırışı (51:9-10)
 3. İsrail'in korkmasının yersiz oluşu (51:11-16)
 4. İsrail'in acınacak durumu (51:17-20)
 5. Tanrı'nın İsrail'i düşmanlarından kurtarışı (51:21-23)

51:1-8 Bu parça üç kıtaya bölünür. Her birisi «Beni dinleyin» ya da «İyi dinleyin» buyruğuyla başlar (51:1,4,7).

51:1 Beni dinleyin: Bu bölümde insanlar birçok biçimde avutulmak istenir. Ne var ki, doğru biçimde dinleyen yoksa, Tanrı sunduğu avuntuyla amaçladıklarını yerine getirmez. Bu nedenle Tanrı bu bölümde üç kez «Beni dinleyin» ve iki kez «uyan, uyan» diyerek seslenir (51:1,4,7,9,17).

doğruluğun ardınca giden: Tanrı, İsrail'in tanrısal özellikleri izleyen bölümüne sözünü yönlendirir (51:7; Süleyman'ın Meselleri 15:9; 1. Timoteos 6:11,12).

1. İsraililer kendilerinin yalnız imanla doğru sayılacağını ataları İbrahim'den öğrenmeliydiler (51:2; Galatyalılar 3:6-9).
2. İbrahim'i kutsayan Tanrı, Kendisini arayanları kutsar (51:3) ve korur. Bu nedenle onların insanlardan korkmaları yersizdir (51:7,8,12,13).
3. İsraililer'in çoğu, doğruluğu iyi işlerin sonucu olarak elde edecekleri kanısındaydı (Romalılar 9:31,32; 10:2,3,4; 4:2-5). İbrahim gibi doğruluğu imanla aramaları gerekirdi (Romalılar 4:13,20-25).

Kişinin kendi doğruluğu kirli paçavra gibidir (64:6). Tanrı önünde kabul olunacak tek doğruluk, insanın kendi doğruluğu değildir, çünkü öyle bir şey yoktur! Tanrı önünde kabul olunacak tek doğruluk; iyi işlerle, sevapla, Yasa'yı tutmakla, v.b. ile elde edilemez (Romalılar 3:20-22; 10:3). Tanrı katında sayılan doğruluk bir armağandır (Romalılar 4:5,6,13; 10:9,10). Günahlarının borcunu ödeyen İsa Mesih'e iman eden herkes, doğruluğu Tanrı'dan armağan olarak alır (Romalılar 3:24-26; 1. Korintliler 1:30; 2. Korintliler 5:21; Filpililer 3:9).

Rabbi arayanlar: Tanrı'yı arayanlar, yalancı ilahları aramayanlardı! Yalancı ilahlara tapınma İsrail'de yaygındı (40:18-20; 41:7; 44:9-20; 46:5-8).

yonultup alındığınız kaya: İsraililer, Kildaniler'in Ur kentinde yalancı ilahlara tapınan bir aileden Tanrı'ya tapınmaya çağrılan İbrahim adlı atalarını anmaya çağrılıyorlardı. Tanrı, İbrahim tek kişiyken (Hezekiel 33:24), eşi Sara da çocuk doğuramazken bu adamdan büyük bir ulus yaptı (51:2; Tekvin 12:1,2; 22:2,6-8; 24:1,35).

çıkardığınız taş ocağı: İbrahim'in soyu yetmiş kişi olarak Mısır'a gitmişti; 400 yıl sonra yaklaşık iki milyon kişilik bir halk olarak tarihin sayfalarında yer aldı.

çıkardığınız ... çukura bakın: Göz sürekli bir şeye bakar. Kişi baktığı nesnelere ya yitirilir ya da bina edilir. Sürgünden hemen önceki dönemde İsrail askersel önderler bulma peşindeydi. İbrahim gibi Tanrı'ya bağlı kalan ruhsal önderleri değil, Saul gibi yiğitleri arıyordu. Tanrı İsrail'i İbrahim'e bakmaya çağırdı, çünkü «Doğruluk bir ulusu yükseltir» (Süleyman'ın Meselleri 14:34).

Mesih inancının nereden geldiğini anımsaması gerekli ve yararlıdır, ama aynı zamanda tehlikeli de olabilir. Doğru bir tutumla nereden geldiğini anımsamak:

1. Kişiyi alçakgönüllü kılar.
2. Kişinin Tanrı'ya karşı sevgisini, iyilikbilirliğini artırır.
3. Kişinin söz dinleme isteğini artırır.
4. Ne var ki, tutumu doğru olmayan kişide sinsi bir gurur besleyebilir.

Sağlıklı bir tutumla yapılırsa Mesih inanışının geçmişini anımsamasının olumlu etkisi olur.

1. Geçmiş, insanın aşağılığını anımsatır.

«Fesat içinde doğdum ve annem günah içinde bana gebe kaldı» (Mezmun 51:5).

2. Geçmiş, Tanrı'nın sevgisi ve bakımını anımsatır.

Tanrı, Oğlu'nun aracılığıyla Mesih inanlılarını «helak çukurundan, bataklık çamurundan çıkarıp [ayaklarını] kaya üzerinde durdurdu ve [adımlarını] pekiştirdi» (Mezmun 40:2).

3. Geçmiş, kişinin boyun eğmezliğini ışığa çıkarır.

4. Geçmiş, Tanrı'nın sağladığı kurtuluşu gösterir.

5. Geçmiş, Tanrı'nın yitirilmiş yaşamları kutsal düzene koyduğuna örnekler verir (2. Tarihler 33:2-6,10,12-13).

Tanrı, adi taşları yontarak yeryüzündeki ruhsal tapınağa yaraşır mücevherleri yapar (1. Petrus 2:5); inanlıları korur ve onlarda Kendi özniteliklerini oluşturur.

51:2 İbrahim: (51:1'le ilgili notlara bakın). Babil'de sürgünde bulunan İsraililer'in sayısı azaldıysa da, ümitsizliğe kapılmaları için hiçbir nedenleri yoktu. Tanrı tek adam, İbrahim'den nasıl büyük bir ulus yaptıysa (İbraniler 11:12) Yahudi halktan artakalanları da öyle çoğaltacaktı (Hezekiel 33:24). Durumlar karanlık görünse de, Tanrı'nın tüm vaatlerine güvenilir (40:8; Romalılar 4:17-24).

51:3 Rab Sion'u teselli etti: (40:1; 51:12; 52:9). Tanrı'nın Sion'u avutması daha gelecekte gerçekleşecekti. Buna karşın, gerçekleşeceğine kuşku olmadığını vurgulamak için bu ayette geçmiş zaman kullanılır (9:1; 14:27; 24:16; 32:10; 34:6; 37:25 ve 40:2'ye de bakın).

Birçokları avuntuya gereksinim duyduklarında, zayıflıklarına, beceriksizliklerine ve günahlarına göz yuman kişiler tarafından avutulmak isterler. Tanrı bu temel eksiklikleri düzeltmeden kalıcı bir avuntu sunamaz. Bir kişinin avunması, Tanrı bilgisini doğru anlayıp anlamadığına bağlıdır. Doğru değilse, kişi Tanrı'dan, kutsallığının izin vermediği şeyleri bekler. Tanrı'dan avuntu isteyen, O'nun öz yapısını ve tarihte insanları avuttuğu zaman hangi koşullara bağlı kaldığını anlamalıdır.

Avuntu, kulak okşayan sözler değildir. Avuntu gerçeği bildirir. Kişinin kutsal ilkelere uymadığı noktaları açığa vurarak onun kendi başına nasıl sorunları davet ettiğini ortaya çıkarır. Kişiyi gerçeğe uymaya çağırır. Avuntu arayan kişi gerçeği dinlemeye ve uygulamaya hazırsa, Tanrı Sözü'nden ona çok ümit sunulabilir. Tanrı yıkıntıya, çöle, bozkıra benzeyen bir yaşama göz yumarak avuntu vermez. Bu biçimdeki bir avuntunun yardımı kesinlikle yoktur. Çölü nasıl sulayarak çiçeklendirdiyse, Tanrı günahın kuruttuğu yaşamı kutsallığa yönelterek acısını ve sıkıntısını azaltmak ister. Tanrı, kutsallığına uymayan durumları düzeltmek için bir çözüm getirerek avuntu sunar. Bunun dışında bir tavır sergileseydi, Tanrı Kendi özniteliklerini yalanlamış olurdu.

harabeler, çöl: «Harabeler, çöl», «oturmamak için zahmetli bir ortam» anlamına gelir; Tanrı'nın egemenliğine ilişkin anlamı «ürünsüz» demektir. Nebukadnetsar, yoksulları bağcı ve çiftçi olmaları için İsrail'de bırakmasına karşın (2. Krallar 25:12; Yeremya 52:16) onların sayısı tüm bölgenin düzenini sağlamak için yetersiz geldi (Hezekiel 36:34).

teselli etti: Yıkıntılara ve çöle dönüşmüş olan inanlılara ve inanlı topluluklarına da Tanrı'nın avuntusu sunulur.

çölünü Aden ve bozkırını Rabbin bahçesi gibi etti: Rabbin bahçesi, seçkin, arzu edilir, doğru, esenlik sağlayan ve hoşnut eden her şeyi içerir. Bahçeyi şunlar niteler:

1. Düzen, bakım
2. Güzellik
3. Ürün
4. Çeşitlilik
5. Esenlik ve sevinç
6. Güvenlik
7. İyilikbilirlik
8. Tanrı'ya övgü

Tanrı'nın bir inanlının yaşamındaki eylemleri de aynı niteliklerle gözükür.

meserret ve sevinç, şükran ve terennüm: Sıkıntı zamanında müzik sesi duyulmaz (24:8). Ne var ki, Tanrı bir halkın gücünü tazelerse, O'nu yücelten ezgileri duymak doğaldır (35:10; 51:11). Mesih inanlısının sevincini oluşturan şey, Tanrı'yı yüceltmesini sağlamalıdır (Mezmun 103:1,2 [-22]).

51:4 Bana kulak verin: (51:1, «Beni dinleyin» ile ilgili nota bakın).

Ben'den bir şeriat çıkacak: Eski Antlaşma döneminde olsun, kilise çağında olsun ya da dünyanın sonunda olsun Tanrı'nın kayrasıyla ilgili bildirimleri önce Yerusalem'den yayılmıştır ve yayılacaktır (2:3; Mika 4:2; Zekarya 14:16; Haberciler'in İşleri 1:8; Romalılar 15:19; Yeşaya 51:16'ya da bakın).

kavimlere ışık olarak adaletimi pekiştireceğim: Tanrı'nın adaleti ışıktır. Adaletsizlik karanlıktır. 50:10'da bulunan «ışığı olmayan» cümlecigi, «adaleti görmeyen» olarak anlaşılabilir. Adaletsizlik altında ezilen çok Mesih inanlısı vardır. Ne yapsınlar? Adaleti ve kurtuluşu yakın olan (51:5) Tanrı'ya güvensinler (Tesniye 32:43; Luka 18:7; Romalılar 12:19; Vahiy 6:9-11). Bütün uluslar için Tanrı'nın adaletini pekiştirecek olan bir tek Yetkili vardır, O da İsa Mesih'tir (49:1,6).

Işık ve adalet, Tanrı'nın tüm bildirisini içerir. Bildirilen vahiy her dönemde aynı derecede net değildir; belirli konular bir dönemde «aynada bilmeye görür gibi» gözükebilir (1. Korintliler 13:12), bir sonraki dönemde aynı konular açıkça anlaşılır. Ne var ki, Tanrı'nın bildirdiklerinden bazılarını anlaşılacak üzere bildirdiğini düşünmek yersizdir. Gizli ve kapalı bilgiler vardır. Musa bu gizli bilgileri açıklanmış bilgilerden ayırır. «Gizli şeyler Allahımız Rabbindir. Ama bu Yasa'nın bütün sözlerini yapalım diye açığa çıkarılmış olan şeyler sonsuzluğa dek bizimdir ve oğullarımızdır» (Tesniye 29:29).

Tanrı'yı hoşnut eden iman yaşamını sürdürmek için gereken bilgi her dönemde eksiksizce bildirilmiştir.

1. Tanrı'nın bildirisi, günahı ortaya çıkaran bir ışıktır (Romalılar 7:7).
 - a. İnsanların özyapısını Tanrı'nın kutsallığıyla karşılaştırarak insanın günahlığını gösterir (1. Petrus 1:16; Romalılar 3:23).
 - b. İnsanların Tanrı'nın kayrasına gösterdikleri umursamazlığı açığa çıkartarak günah bilincini keskinleştirir (Hezekiel 2:3-5; Luka 13:34; Romalılar 10:18-21).
 - c. Tanrı'nın insanları günah için, özellikle O'nun kurtulmalık olarak sunduğu İsa Mesih'i reddedenleri yargıladığını belirtir. «O'na iman eden yargılanmaz. İman etmeyense nasıl

olsa yargılanmıştır. Çünkü Tanrı'nın biricik Oğlu'nun adına iman etmemiştir. Yargı şudur: Dünyaya ışık geldi, ama insanlar karanlığı ışık'tan daha çok sevdiler» (Yuhanna 3:18,19).

ç. İnsanlara kutsal olanla olmayan yaşamlar arasındaki ayrımı öğretir; düşünce, tavır ve devinimlerinin denetim altında tutulması gerektiğini açıklayan kutsal buyrukları bildirir. «Ruhsal yasa kişiyi ... günahı bilme aşamasına getirir» (Romalılar 3:20; 2. Korintliler 10:5; Galatyalılar 5:22-23).

2. Tanrı'nın bildirisi, günahattan kurtulma yolunu açıklar.

a. İsa Mesih'in, günahattan dönen kişiyi kabul etmeye hazır olduğunu müjdeliler (Matta 9:10-13; 1. Timoteos 1:15).

b. İsa Mesih'in, günahın gerektirdiği sonsuz ölüm cezasını O'na iman edenler için kaldırdığını açıklar (Romalılar 6:23).

c. Günahın bozduğu ilişkileri onarmak için ilkeleri öğretir (Luka 15:17-21).

3. Tanrı'nın bildirisi, günahattan kurtulmuş olanlara kutsal yaşam düzenini öğretir (Mezmun 119:105).

a. Günahından Mesih'e dönen kişinin düşüncelerini, özyapısını, yaşam biçimini kutsallaştırır (Luka 15:17-21; Romalılar 3:19-26; 5:8-10).

b. Mesih inanışını Mesih'in benzerliğinde değiştirmek için (Romalılar 8:29; Efesliler 4:24; Koloseliler 3:10) sıkıntılarının rolünü açıklar (Filipililer 1:29-30; 2. Timoteos 3:12; 1. Petrus 1:6,7; Yakup 1:3,4).

51:5 adaletim yakındır: Adalet Tanrı'nın, Oğlu İsa Mesih'in kurtulmalık olmasıyla her bir cana günahattan kurtuluş sunması ve bu kurtuluşu geri çevirenleri yargılaması olarak anlaşılmalı. Kurtuluş ve yargı, adaletin iki yüzüdür (46:13; 56:1).

kavimler, adalar: Yine Tanrı kayrasının yalnız Yahudiler için olmadığı anlaşılır (2:4; Romalılar 1:16). Aslında Yahudiler'den daha çok uluslar, Mesih'in müjdesini benimsedi (Haberciler'in İşleri 11:20-21; 13:46; 14:1,2; 17:4,5; 18:5,6).

kavimlere ... hükmedecek: (2:4; Mezmun 98:9)

beni bekleyecekler: (41:1,5; 42:4,10,12; 49:1; 60:9; 42:4'le ilgili nota bakın)

bazuma güvenceler: Tanrı'nın kolu, O'nun istemini uygulama yetkisi ve gücüdür. Başka bir anlamında Tanrı kolu ise İsa Mesih'tir (53:1). Tanrı kolu günahattan dönmeyenleri yargılayacak, ama Mesih'i günahattan tek Kurtarıcı olarak kabul edenleri kurtaracaktır.

51:6 gözlerinizi göklere kaldırın, aşağıya yere de bakın: Bir şeyin değeri onun yaşamının, geçerliliğinin, gücünün ve etkisinin uzunluğuyla ölçülür. Birkaç gün yaşayan böcekler yüz yıl yaşayan fil karşılaştırılırsa, filin ömrü daha değerli görünür. Birkaç ay yol kenarını süsleyen ot, kuşaktan kuşağa fırtınaların şiddetine direnen meşe ağacı karşısında önemsiz sayılır. İnsanların değer biçme sistemine göre kalıcılık çok önemli bir ölçüttür. Kalıcılığın doruğu sonsuz yaşam, onun karşiti ise sonsuz ölümdür.

1. Gökleri ve yeri oluşturan maddeler tüm maddeleri simgeler. Güvelerin ve pasın sürekli kemirdiği yersel hazinelerdir (Matta 6:19,20; 1. Korintliler 7:31; İbraniler 13:14).

2. «Kurtarışım sonsuz olacak, adaletimin ardı kesilmeyecek» cümlesi ruhsal şeylerin kalıcılığını vurgular. Ruhsal etkenler, kişinin durumunu ve çevresini etkileyebilir ya da etkilemeyebilir. Ne var ki, ruhsal etkenler kişinin iç varlığına işledikçe hiçbir etkinin çürütemediği tanrısal

nitelikleri ve bağıllığı sağlar. Yalnızca Tanrı'nın kayrasıyla ve Mesih aracılığıyla sunulan sonsuz yaşama bağlı olan ruhsal hazineler, sonsuza dek kalıcıdır.

gökler duman gibi dağılacak: (50:3'le ilgili nota bakın; 65:17; Mezmur 102:25,26; Matta 24:35; İbraniler 1:10-12; 2. Petrus 3:10-12).

oturanlar da öylece ölecekler: Maddesel öğeler çürüme kurallarına bağımlıdır («Gökler duman gibi dağılacak»). Ne var ki, insanlar aynı kurallara bağımlı değiller. Maddesel elemanlar yok olup gözden yiter. İnsanlar bu dünyadan göç eder, ama öldükleri anda ya cennette ya da cehennemde bulunurlar ve varlıklarını sonsuza dek sürdürürler (2. Korintliler 5:1-4,6,8; Filipililer 1:21,23).

kurtarışım ebedi olacak: Tanrı'nın kurtuluş tasarısı, ona katılanlar için en iyi sigorta poliçesinden daha güvenilirdir. Onun sonsuz koşulları bu bölümde vurgulanır: «Kurtarışım sonsuzluğa dek olacak», «adaletimin ardı kesilmez», «adaletim ebediyen ve kurtarışım nesillerin devamınca duracak» (51:8).

51:7 ey sizler, salahı bilenler: Tanrı, doğruluğu arayanlara değil, doğruluğu bulmuş olanlara seslenir («yasam yüreklerinde olan kavmim»). Ne var ki, doğruluğu bulmuş olanlar bile imanda bazı yönlerden güçsüz olabilir; örneğin, insan korkusu yönünden. Yeşaya inanlıları, bu korkudan vazgeçmeye yüreklendirdi (51:7,8).

1. Çünkü insanların etkisi Tanrı'nın iznine bağılıdır.
2. Çünkü insanların etkisi geçicidir (2:22).
 - a. İnsanların düşünceleri çabuk değişir.

Bir hafta «Davut Oğlu'na hosanna!», sonraki hafta «O'nu çarmıha ger, O'nu çarmıha ger!» diye bağırır.
 - b. Sitemler ve sövgüler nedir ki? Kişi, kızgınlığını boşaltmak için sitem edip söverek kendi düşük özyapısını açığa vurur. Sövmenin gerçekte temeli yoksa, sövülen kişi onu önemsememelidir. İnsanın onaylaması değil, Tanrı'nın onaylaması önemlidir (1. Korintliler 4:2-4).
3. Çünkü insanların etkisi çürük temele dayanabilir.
 - a. Birçokları yargılayınca adaletli olmak niyetinde değildir. Kendi görüşlerine göre, kendi çıkarları için insanı ya över ya da söver, onu ya temize çıkarır ya da suçlar.
 - b. Adil kararlar vermek isteyenler bile sık sık yanılır.
 - 1). Çünkü gerekli ayrıntıları bilmez.
 - 2). Çünkü insanların güdülerini anlamaz.
 - 3). Çünkü bazı olayların doğru olup olmadığı kolay kestirilemez.
4. Çünkü Tanrı'nın adaleti sonsuzdur.
5. Çünkü Tanrı'nın sağladığı kurtuluş geri alınmaz.

şeriatim yüreklerinde olan kavmim: (51:1'de «doğruluğun ardınca giden» cümlesiyle ilgili nota bakın). Kutsal Söz'ün dinleyicisi olmak iyidir. Tüm Yahudiler'e bu ayrıcalık tanındı. Ne var ki, kişinin Tanrı Sözü'nü dinlemesi, onun Tanrı'yla sonsuz ilişkide olduğunu kanıtlamaz. Tanrı'ya karşı sorumluluklarını iyi anlayan ama yerine getirmeyen birçok kişi vardır. Öte yandan, Kutsal Yasa'nın yüreklerinde yazılı olduğu kişiler, Tanrı Sözü'nü sever, onu yerine getirmeyi amaçlar (Mezmur 19:10; 119:97,111; Matta 7:24-27; Yuhanna 14:15,21,23; Yakup 1:22).

insanların hakaretinden korkmayın: İnsanların hakaretlerinden korkan kişi onları kışkırtmak istemez. Kışkırtmamayı ön gören kişi, imanını gizleme ve Tanrı'yı inkar etme tehlikesinde bulunur. Bu korkunç günahı (Matta 10:33; 16:24,25; 2. Timoteos 2:11; Titus 1:16) işlememek için baştan insanların hakaretlerinden yılmamaya karar vermek, onların etkisini önlemeye çalışmamak gerekir. Bununla birlikte, Mesih inanlısı kendi konuşma tarzının ve hareketlerinin kutsal ilkelere uygun olduğundan emin olmalıdır. Gerçeği gizlemeye izin yoktur, ama aynı zamanda onu en uygun biçimde açıklamak de gereklidir. Bu noktaya önem verdikten sonra olumsuz bir tepki gösterilirse, sonuç Tanrı'ya bırakılmalıdır. İsa Mesih uğruna sert sözleri kaldıramayan bir inanlının, ya sıkıntı çekme konusunda bilgi eksikliği vardır ya da Tanrı'nın istemine uymak yerine kendi rahatını aramaktadır [1. Petrus 3:14,15; Yeşaya 51:12'yle ilgili olan nota bakın]).

onların sövmelerinden yılmayın: İsa Mesih en bayağı, en aşağılayıcı sözleri duymak zorunda kaldı. O'nun uşakları insanların onlara daha anlayışlı ve adil bir biçimde davranmalarını beklememelidir (Matta 10:22,24; 12:23,24; Markos 6:2-6).

51:8 güve: (50:9; 51:6)

kurt onları yapağı gibi yiyecek: Yakında solucanlara yem olacak insanlardan mı korkulacak (40:6,7; Mezmur 9:20)?!

51:9 Ey Rabbin bazusu: (51:5'le ilgili nota bakın).

uyan, uyan: Tanrı, inanlıların dualarını yanıtlamakta gecikmiş, uyumuş gibi tanımlanır (Mezmur 7:6; 35:23; 44:23; 78:65). Ya da Tanrı'nın kolu, alışıldığından çok daha etkin bir biçimde eyleme geçtiğinde bu durum onun «uyandığı» biçiminde betimlenir. Kullanılan terim bir antropomorfizmdir (13:5;40:12; 42:13'e de bakın); simgesel biçimde anlaşılmalıdır (Mezmur 121:4). Tanrı, alçakgönüllülikle bağlılarının O'nun harekete geçmesini istemelerine izin verir (Mezmur 44:24-26; 74:11).

kudret giy: Tanrı «uyurken bir yana koyduğu gücü» yeniden giyinmeye çağırır (Mezmur 93:1)!

en eski nesillerde olduğu gibi uyan: (50:2; Hakimler 6:13)

Rahab: Rahab «gurur» ya da «gururlu olan» anlamına gelir. Mısır için şiirsel bir addır (30:7; Mezmur 87:4; 89:10).

canavar: Firavun «canavar» ve «Levyatan» olarak bilinir (Mezmur 74:13,14; Hezekiel 29:3; 32:2). «Canavar» ilkin Tanrı'nın baş düşmanı için kullanıldı (Tekvin 3:14; Vahiy 12:7-9; 20:2); genel anlamında Tanrı'nın tüm düşmanlarını simgeler.

Sen değil misin: Mesih inanlıları, geçmişteki yaptıklarını Tanrı'ya anımsatarak O'nun bugün de aynı güce sahip olduğunu ve O'ndan yardım göreceklarine inandıklarını açıklarlar (Mezmur 85:1-6).

51:10 denizi, büyük enginin sularını kurutan ... denizin derin yerlerini yol yapan: Mısır, günaha köleliği, kişinin şeytana ve günah doğasına kölelik yaptığını akla getirir. İsraililer'in Kızıl Deniz'in içinden geçerek Mısır'dan özgür kılınışı (Çıkış 14:21,22; Yeşaya 50:2'yle ilgili nota bakın), Mesih inanlısının günahahtan kurtuluşunu simgeler.

fidye ile kurtulanlar: (48:20 ile ilgili nota bakın; 50:2).

51:11 Rabbin kurtardıkları dönemler: İkinci bir çıkış olacaktır, bu kez yalnızca Mısır'dan değil (11:11-16; 27:12,13).

terennümle Sion'a varacaklar: Övgülerle Sion'a varacak olan üç ayrı halk vardır:

1. Sürgünden dönecek olan İsraililer sevinç ve yüceltme sözlerini Tanrı'ya sunarak geleceklerdi (35:10).
2. Günahı bağışlanmış yeni bir Mesih inanlısı Tanrı ailesine sevinçle katılır.
3. Ayrıca dünyadaki görevlerini bitiren bir Mesih inanlısı cennetteki Sion'a sevinç ve övgülerle varır (Yahuda 24; Vahiy 14:13).

kederle inilti kaçıp gidecek: (Vahiy 21:4)

51:12-16 Tanrı bu ayetlerde sürgünde bulunan halkına seslendi. Onu şöyle avuttu:

1. Onu sömürenlerin geçiciliğini anımsatarak (51:12,13)
2. Kısa bir zamanda sürgünden kurtulacağını vaat ederek (51:14)
3. Geçmişte gösterdiği gücün gelecek için de yeterli olduğunu vurgulayarak (51:15,16)

51:12 sizi teselli eden Ben'im: (51:3'ü karşılaştırın). Tanrı denizleri kurutmamayı ve canavarları yaralamamayı yeğlerse, ama yine de inanlıları sıkıntılarda avutursa ortada bir yakınma konusu kalmaz. Sıkıntı içinde esenlik ve sevinç ortamında yaşayabilen kişi, Tanrı'nın güçlü bir yardımından pay almış olur (Yuhanna 16:33).

senkimsinki: Tanrı avuturken bir amacı da, kişinin düşüncesinin yanlış yönlerini ortaya çıkarmak ve onu kutsal bir düşünüş biçimine kavuşturmaktır. Bazıları, avuntu aradıklarında yalnız şefkatli sözleri duymak isterler. Başkası onun düşünüş biçiminde Tanrı'nın kutsayamayacağı noktaları göstermeye çalışırsa hemen şefkatsizlikle suçlanır. Günahı gerektiren özel durumlarını «anlamadığı» için o kişinin sunduğu avuntu duyulur duyulmaz geri çevrilir. Bunu yapan, ne yazık ki, Tanrı'nın özyapısını ve koşullarını daha kavramış değildir ve henüz onlara boyun eğmemiştir. Mesih inanlısı uyarılmayı ve kendi önyargıları yerine bir kardeşten duyduğu tanrısal gerçeği yürekte kabul etmeyi öğrenmelidir (Süleyman'ın Meselleri 12:15; 13:18; 15:14; 17:10; 18:1; 27:6; 28:26; Galatyalılar 6:1-2; Yakup 5:16,19-20).

ölecek insandan ... korkuyorsun: (51:8'le ilgili nota bakın). «Korkuda işkence var» (1. Yuhanna 4:18). İnsanlar başkalarının öfkesinden titreyecek kadar korkar, ama Tanrı'nın öfkesini unuttur. Bir kişinin onu öldürebilen insanlardan korkması köleliktir (İbraniler 2:15). Günahların bir çoğu, uzağı göremeyen bir korkaklıktan doğar. Tanrı «Bedeni öldürebilen ama canı öldüremeyenlerden korkmayın» der (Matta 10:28). «İnsan korkusu tuzak kurar; fakat Rabbe güvenen emniyette olur» (Süleyman'ın Meselleri 29:25).

adam oğlundan korkuyorsun: Kişinin adam oğlundan korkması, Tanrı'yı unutmasından doğar. İman, tanrısal ilkelerin anımsanmasıyla beslenir (İbraniler 2:1). Yahudiler Tanrı'nın seçtiği halk, O'nun özel bir titizlikle koruduğu ulustur. Mesih inanlıları da aynı özenle korunur. Bu gerçeği anlayan, kimseden korkmaz.

ot gibi: (37:27; 40:6-8)

51:13 gökleri yayan: Yine Tanrı, dünyayı yarattığını üstün gücü için kanıt olarak sunar (40:12,22,26,28; 42:5; 44:24;45:12; 48:13; 51:16).

dünyanın temellerini atan: (48:13; Mezmur 102:25; İbraniler 1:10). Gökleri germesi ve dünyanın temellerini atması, Tanrı'nın yaptığı kalıcı ve güçlü işleri vurgular. Kişinin Tanrı'yı unutması onu güçsüz kılar. Yerinde dik duran bir sütun, eğik bir sütundan daha çok yük kaldırabilir. Canın dik oluşu, doğruluktur. Doğruluk kişinin güçlü olup yük taşımasını sağlar.

seni yaratan Rabbi unuttun: Tanrı'yı unutmak, Mesih inancısını gerekmeyen sarsıntıya düşürür. Yahudiler tanrısızlığı bütünüyle benimsemediler, ama birçokları Tanrı'yı savsakladı, O'nu gündelik yaşamlarına almak istemedi, O'nunla kişisel bir ilişkide bulunmadılar.

1. İnsanları Yaratan onların günlerini belirleyendir (Mezmur 139:16). O yaşamlarında başladığı işi bitirmedikçe (Mezmur 138:8; Filipililer 1:6) hiçbir güç onları bu dünyadan götüremez.
2. Tanrı insanları yaradılıştan oluşturduğu şeyleri korumak için yarattı. Tanrı'nın Kurtarıcı niteliği, Yaratıcı niteliğinden kaynaklanır. Bu ilke, yaşamı günahla bozulmuş kişi için ne denli büyük bir ümit sağlar («tümünden kurtarmak», İbraniler 7:25).
3. Kişinin, şu gerçekleri gözden kaybetmesi ne denli aptallıktır:
 - a. Tanrı'nın kendi niteliklerine karşı gelemediğini (2. Timoteos 2:13)
 - b. O'nun tarihte gösterdiği gücü (Romalılar 15:4)
 - c. O'nun inanlılara yönelttiği vaatleri (2. Korintliler 1:20; İbraniler 6:12; 11:32; 2. Petrus 1:4).

bütün gün durmadan yılıyorsun: İsa Mesih'i tanıyanların yaşam boyunca korkuya tutsak (İbraniler 2:15) olmaları gerekmez. Bu korkunç tutsaklık, Tanrı'nın buyruklarını bırakanlar içindir (Tesniye 28:58,66,67). Seçenek her bir kişiye sunulur: Tanrı'nın buyurduğu yaşam ilkelerine aldırış etmezse yılan gibi tozda sürünebilir ya da tanrısal gerçekleri benimserse cennetsel bir görüşle, sıkıntılarını Tanrı'nın bakış açısıyla karşılayabilir ve kartal gibi yükseklerde uçabilir (55:8,9).

hani zorbanın kızgınlığı: Korkaklar herhangi bir korku olasılığını abartma eğilimindedir (8:12,13; Süleyman'ın Meselleri 22:13; 26:13). Korkaklık tembellikle, esrarengiz öykülerle, masallarla, zorlu filmlerle beslenir. Ruhça sindiremedikleri besinleri seçenler, canlarına boşuna zarar verir. Tarih boyunca inanlıların karşılaştıkları bir sürü korkunç olayı Tanrı hiç ter dökmeden ortadan kaldırdı (Çıkış 14:13; Tesniye 20:3,4; Yeşu 8:1). Tanrı, Kendisinden korkanlarla birlikte olup onları destekledi ve korudu (35:4; 1. Samuel 12:24; Mezmur 27:1; 56:4). Persler Babil'i yenince Yahudiler'in korktuğu Babil'in gücü nerede kalacaktı?

51:14 esir çabuk çözülecek: Bu ayetin konusu, sürgünde yaşayan bir esirin korktuğu noktalarıdır.

1. Bir an önce sürgünden özgür kılındığında sürgün sırasında kavuştuğu rahatın bozulacağı korkusu
Babilliler bir yandan Yahudiler'i ezmiş olsalar da (52:5), diğer yandan onlara belirli bir özgürlük tanıdılar. Yahudiler Babil'de işadamları oldular, ev yaptılar, çocuklarını evlendirdiler ve çoğaldılar (Yeremya 29:5-7). Bazıları da Babil'in yönetimde yüksek görevler aldılar (Nehemya 1:11; Daniel 2:48). Tüm Yahudiler'in sürgünden dönmedikleri, birçoklarının Babil'de kalmayı yeğledikleri bilinir (Ezra 1:3,4; 2:64-65; 7:13; 8:1[-20])
 2. Ülkesini görmeden ölmek («çukura inmek»)
 3. Sürgünderken aç kalmak (Yeremya 37:21).
- «Orduların Rabbi»nin her korkuya uygun bir çözümü vardır.

çukur: «Çukur» ölümü anlatıyor olabilir; öyle değilse tutukluların kaçmalarını önlemek ya da onlara işkence yapmak için kullanılan kuyu, sarnıç v.b. (Tekvin 37:20; Yeremya 38:6,11,13) anlamına gelir.

51:15 denizi karıştırırım: (51:10; 50:2'yle ilgili nota bakın; Mezmur 74:13; Yeremya 5:22; 31:35-37).

51:16 gökleri dikmek ... dünyanın temellerini atmak: Tanrı'nın doğa üzerindeki yetkisi, ruhsal alandaki yetkisi için kanıt olarak gösterilir (Matta 8:26,27; Markos 2:9-11; Yuhanna 3:8-10). Şimdiki çağda Tanrı görünmeyen alanlarda günahattan dönen kişilerin yaşamlarını Kendi istemine uydurmaktadır (Efesliler 2:10). Ancak dünyanın sonunda herşey O'nun istemine bağımlı kılınacaktır (13:13; 65:17; 66:22; 2. Petrus 3:10-13).

Sion'a ... sözlerim: Bu bölümde okuyucunun ilgisi Tanrı'nın avuntusuna yöneltilir. O'nun avuntusu, kutsal sözleriyle sıkı bir bağlantıdadır. Tanrı Sözü'ne aldırış etmeyen, avuntusunu bilemez. 51:1 ve 12'yle ilgili notları özen göstererek izleyin.

sözlerimi senin ağzına koydum: (1. Korintliler 2:13; 2. Timoteos 3:16; 2. Petrus 1:20,21). İsrail Tanrı bildirisini yaymakla görevlendirilmişti. Peygamberler de Tanrı Sözü'nü güvenilirlikle yaymaya koyuldular (51:4, «Benden bir şeriat çıkacak» cümlesiyle ilgili nota bakın), ama hiç kimse beden almış olan Tanrı Sözü gibi Tanrı'yı tanıtamadı (49:2; 50:4; 59:21; Tesniye 18:18; Yuhanna 3:34):

elimin gölgesiyle seni örttüm: Zorbanın kızgınlığı neye yaradı (51:13; 49:2)?!

51:17 uyan, uyan, ey Yerusalemler: Yeşaya peygamberliğinin bölümlerini

1. Bazen parçaların sonuna gelen cümleleri yineleyerek ayırdı (5:25; 9:12,17,21; 10:4).
2. Bazen bölümlerin başında bulunan cümleleri yineleyerek ayırdı
 - a. 5:8,11,20,21,23;
 - b. 13:1; 15:1; 17:1; 19:1; 21:1,11,13; 22:1; 23:1;
 - c. 30:1; 31:1; 33:1

İbranice'de bu ayette aynı sözcük değilse de birbirlerine çok yakın sözcüklerle üç kez «uyan, uyan» diye seslenir (51:9,17; 52:1). Her biri yeni bir paragrafın ya da bölümün başlangıcını belirtir.

Sürgünler hem günahattan, hem ümitsizlik uykusundan uyanmalıydılar. Birçokları, Tanrı'nın tarihi değiştireceğini, onları özgür kılacağını umursamadılar. (Keşke Daniel gibi Tanrı Sözü'nü araştırarak bu gerçekleri öğrenseydiler [Daniel 9:2]!) Onun için sersemlikten ayılanlar gibi «Rab Sion'a dönenleri geri getirince rüya görenler gibiydik» dediler (Mezmur 126:1).

Benzer biçimde, yüzlerce yıl sonra İsa Mesih'in öğrencilerinin, başlarına hemen gelecek olaylar için dua ederek kendilerini hazırlamaları gerekiyordu. Bunun yerine derin uykuya daldılar (Luka 22:45,46). Başka bir kez Petrus, Tanrı'nın tasarısının yerine gelmesi için İsa Mesih'in ölümünün gereksiz olduğunu ileri sürebildi, çünkü Tanrı'nın düşüncelerine uymuyordu. Başkaları da, Mesih İsa'nın geleceğiyle ilgili vaade ne oldu (2. Petrus 3:4) diyerek Tanrı'nın artık tarihe karışmadığına inandıklarını söylediler. Ne yazık ki, çağlar boyunca birçok inanılı, bu ruhsal uyusukluğu sürdürmektedir. Böyle bir tutum ruhsal sağlığın yok olmasına neden olur. Tanrı bildirdiği Söz'e uygun hareket eder. Mesih inanlısı her an O'nunla birlikte çalışmaya hazır, ayık ve uyanık olmalıdır.

Rabbin gazap kâsesinden O'nun elinden içtin: İsraililer kötülerin davranışlarını benimsedikleri için Tanrı'nın öfke kâsesinin dibindeki tortudan emmek zorunda kaldılar (2. Krallar 25:8-11; 2. Tarihler 24:25; Mezmur 60:1,3; 75:8; Yeremya 25:15,16; 42:18; 44:6; 49:12; Hezekiel 22:31; Vahiy 14:10). Tanrı'nın öfkesi üzerlerine raslantıyla gelmedi. O'nun elinden içtiler. Bu arzu edilen bir durum mu? Kesinlikle hayır! Öfkeli Tanrı'nın eline düşmeyelim diye «titreyelim ve suç işlemeyelim» (Mezmur 4:4). Günah işlemiş kişi, tüm yüreğiyle günahından Tanrı'ya dönsün (Daniel 9:16).

gazap ... sersemlik kâsesi: Öfke ve sersemlik kâsesi, büyük bir felaketin oluşturduğu dehşet ve şaşkınlığı simgeler. Yerusalem'de bütünüyle bir onulmazlık egemendi. Kimse kimseye yol gösteremedi; kimse kimseyi kaldıramadı. Kent felce uğramış gibi oldu.

51:18 doğurduğu bütün oğullardan ona yol gösteren yok ... onun elini tutan yok: Yerusalem'in oğullarının çok ve ünlü olmasına karşın aralarında, annelerini imanda destekleyen, onu sendelemekten koruyan, sıkıntılarında onu avutan biri yoktu. Babil sürgünü sırasında ve sonradan da Yahudiler'e yol gösteren peygamberler ve önderler vardı: Hezekiel, Haggay, Zekarya, Malaki, Ezra ve Nehemya. Bunun için bu ayette belirtilen yol gösteren kişinin olmayışı şimdiki günleri anlatıyor olabilir.

Yalnız İsrail'in çocuklarının değil, Mesih inanlılarının Tanrı korkusunda büyüttükleri çocuklarından bazılarının da ruhsal istekleri yoktur. Ne yazık ki, bu oğullarla kızlar onlara aktarılan yaşam ilkelerini kendileri için benimsemezlerse, ruhsal alanda anne babalarına hiçbir yararları yoktur.

51:19 bu iki şey: Bu iki şey nedir? Kırgınla kıtlık içten oluşan bir yitimi, soygunla kılıç dıştan oluşan bir yitimi anlatır.

senin için kim yas tutsun: Sion ne denli alçaltılmış durumdaydı! Onun Tanrı'nın öfkesi altında acı çektiği kimseyi üzmedi (Mezmur 142:4).

seni nasıl teselli edeyim: (Yeremya'nın Mersiyeleri 2:11-13)

51:20 oğulları baygın: Sion oğulları annelerine neden el uzatmadılar? Nedeni şimdi açıkça görülür: Sion oğulları baygınlardı; ağa düşmüş geyik gibiydiler; tüm sokak başlarında yatıyorlardı. Tanrı'nın öfkesi onları yıprattı.

ağa düşmüş geyik gibi: Dağ halkı olan Yahuda, geyiğe benzetildi. Yahuda'nın tüm çevikliği ve zarıflığı onu avcının ağından koruyamadı.

bütün sokak başlarında: (Yeremya'nın Mersiyeleri 2:19)

51:21 sarhoş oldun: İlk heyecanlandırıcı etkenlerin bir çoğu sonradan alışıştırır: Örneğin, uyuşturucu maddeler, içki, tütün, kafein. Ruhsal etkenlerin bazıları da ilkin coşturur, algıyı keskinleştiriyormuş gibi gözükür, sonra ruhun algılama yeteneklerini körleştirir. Örneğin,

1. Sürekli eğlenceli eylemleri aramak
2. Yetenekleri aşan sorumluluklar

3. Ağır ve sonu olmayan sıkıntılar

İsrail, Tanrı öfkesinin kâsesinden içmesi gerektiği için böyle eziliyordu (51:20, «oğulların baygın», v.s.).

4. Tanrı Sözü'ne karşı isteği azaltan yazılar okumak, filmler izlemek, düşüncelerle oyalanmak

5. Büyü, cincilik, v.b.

6. Akli boş bırakmaya yarayan uğraşlar

7. Olağanüstü deneyimler aramak, olağanüstü güçlere sahip olmaya çabalamak

Olağanüstü armağanlar,

a. Peygamberlere, Mesih'in öğrencilerine ya da onların hemen yakınlarına verildi.

b. Yeni Antlaşma'da İncil'i ve Mesih'in öğrencilerini onaylama döneminde verildi.

Şimdiki çağda karizmatik görüşleri benimseyen Mesih inanlıları olağanüstü armağanları arayarak tehlikeli bir ruhsal alana geçmiş olurlar. Tanrı'dan geldiği sanılan olayların kaynağı bambaşka olabilir (Matta 7:21-23).

şaraptan değil: (29:9-12; 51:17,20; Yeremya'nın Meselleri 3:15)

bundan ötürü: Beklenmedik bir yüreklendirme! Uyarıdan vaade geçiş, «bundan ötürü» sözleriyle vurgulanır (10:24; 27:9; 30:18).

şunu dinle: Yeniden şu çağrı Yahuda'ya iletilir: «Dinleyin!» (51:1,4'e bakın).

51:22 Rabbin Yahve: Tanrı'nın öfkesinden içmelerine karşın Tanrı halen onların Tanrısı'ydı. O onları terk etmedi.

kavminin davasını gören Rab: Yorulmak nedir bilmez bir suçlayıcı Tanrı halkını sürekli suçlar (Vahiy 12:10). Bu nedenle her an onu savunan bir Aracı'nın hazır bulunması gerekir (Mezmur 35:1; [Bu parçayı imleyen] Yeremya 50:33-36; Mika 7:9). Bu ayet İsa Mesih'i işaret eder.

Tanrı aynı mahkemede hem Yargıç hem Avukat konumunu nasıl yüklenebilir? Yeşaya belki bu soruyu yanıtlayamazdı. Ne var ki, bu bilmece Kutsal Ruh'un bildirdiği üçlü birlikle çözülür. Tanrı Baba her bir kişinin hesap vereceği Yargıç'tır. İsa Mesih inanlıları savunan Avukat'tır (İbraniler 7:25; 1. Yuhanna 2:1). O Babası'nın haklı öfkesini günahlıların cezasını yüklenerek yatıştırdı, kendisini kabul edenleri mahkemede temsil eder, Yargıç'ın onlara acıması için yalvarır, onların bağışlanmasını sağlar. Bir taraftan şeytan suçlar (Vahiy 12:10); öbür taraftan İsa Mesih savunur. «Onları doğrulukla donatan Tanrı'dır. Öyleyse suçlu çıkarar kimdir?» (Romalılar 8:33,34).

gazabımın kâsesini senin elinden aldım: Kâse İsraililer'den alınacak (54:7-10), onları sıkıştıranlara içirilecekti.

Tanrı İsraililer'e

1. Sersemlik yerine esenlik verecekti (Mezmur 122:6-9).

2. Utanç ve çaresizlik yerine kutsal beceriklilik sağlayacaktı (Tsefanya 3:16-20; Zekarya 12:8-13:1).

3. Yıpratıcı ümitsizlik yerine tanrısal sevinç oluşturacaktı (52:9; 65:18,19).

artık bir daha onu içmeyeceksin: İsrail ne zaman Tanrı'nın kasesinden artık içmeyecekti? Bu ayet İsrail'in Babil'den dönüşünü anlatmaz, çünkü dünya tarihinde daha birçok kez, örneğin,

İ.S. 70 yılında Romalılar elinden, yargı gördü. Ancak dünyanın sonunda İsraililer'in Kenan ülkesine döneceği günleri anlatıyor olabilir (11:10,11; Yeremya 23:5-8; Hezekiel 37:21-28; Yoel 3:1).

51:23 onu seni sıkıştıranların eline vereceğim: Daniel'i ezenlerin arslan çukuruna atıldıkları gibi, eziyet edenler er geç cezalandırılır (49:26; Süleyman'ın Meselleri 11:21; 16:5; Yeremya 25:15'29; Daniel 6:24; Vahiy 18:20).

senin canına: İğil de geçelim, dediler: Kişi Tanrı'dan başka herhangi birine canını eğdirirse ruhsal zina etmiş olur (Kolosseliler 3:5).

sen de sırtını toprak gibi ... geçenlerin ayağı altına koydun: Eski çağlarda savaşta yenilen bir kral boynunu yengi kazanan kralın ayağının altına koymalıydı (Yeşu 10:24; Mezmur 18:39; 66:11,12). Bu, gösterilebilen en aşağılayıcı saygısızlıktı. Kimi zaman Mesih inanlısı da bu geleneği anımsatan ruhsal bir yenilgiye uğrar. Tanrı'ya bağlı olmayanların birçoğu, Mesih inanlısını günaha düşürmekten zevk alır. O kişilerin Mesih inanlısı üzerinde yetkisi ya da etkisi varsa, amaçlarını daha kolay gerçekleştirebilirler. Bu baskı altında ezilen kimi inanlılar, kutsallığa ters gelen buyruklara ve önerilere karşı ne denli az direnirler! Aralarında Danieller nerede (Daniel 6:4-11; Efesliler 6:10-18; 1. Timoteos 6:11,12; Vahiy 6:9-11)? Kutsallıktan çok, günaha kapılmayı yeğleyen bir Mesih inanlısı yürekliliğini yitirir, kendini çapul malı olarak teslim eder (10:5; 2. Kırallar 21:13,14).